การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เทศบาลตำบลกันทรารมย์

อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ของเทศบาลตำบลกันทรารมย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

๒. ประเภทความเสี่ยงการทุจริตและศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตขององค์กรโดยคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ของสำนักงาน ป.ป.ท. ได้จำแนกประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน ๓ ด้าน ประกอบด้วย

1	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติอนุญาต	2	ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	3	เสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงทุจริต (Corruption Risk Assessment) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริตดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	• ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผสกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความสี่ยง, ผลกระทบทางบวก คือ โอกาส) เหตุการณ์/การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและ ส่งผลกระทบหรือสร้างความสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	• กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผ่น เพื่อให้ระดับของความเสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	• การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
การทุจริต	องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (T) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น ๗ ประเภท ได้แก่ ๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเข้าหน้าที่รัฐวะดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ ๒. การทุจริตขนาตเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระตับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในท่างมิขอบ

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
	๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์การของรัฐนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม ๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรค เล่นพวกโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิต โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติ และความเหมาะสม ๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมอันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า ๑ สถานะ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม	• การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆหรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐเพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝงหรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆหรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใดๆหรือดำเนินการดังกล่าวนั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่นๆสำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยง/ปัญหา	• ความเสี่ยง เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม: • ปัญหา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา:
ประเด็นความเสี่ยง	• เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	• โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	• ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Rick Score)	• คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล(Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชั่น (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกัน ควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตาม หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มี ความโปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐสำนักงาน ป.ป.ท.ในฐานะกลไก ของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกันป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้นยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือ แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ช.ใช้ เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐ

ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีบรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการกบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ : ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ : ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ : ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

Corruption Risk Management: CRM

- CRM จะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในชิงวามากว่าทำให้เจ้าหน้ำที่ของหน่วยงานรู้สึกกังวล

- ผลการประเมิน CRM ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว

- หน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CAM ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไป ปรับปรุง พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และได้รับประโยชน์ในมุมของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรโดยเฉพาะการแสดงให้สังคมและสาธารณชนรับรู้ว่าหน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management: CRM		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติอนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติอนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	- โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงิน อุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจาก

		- หน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ไม่รวมโครงการที่หน่วยรับงบประมาณได้รับการจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาท ขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะ ส่วนราชการระดับกรมเทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) สอดคล้องกับหลักการ ที่ ๘

- การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของ หลักการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓(Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งเป็นหลักการ ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กร ไว้ด้วยกัน ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ

องค์ประกอบที่ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๕ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๖ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่อยู่ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบ และหลักการจะต้องมีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้ อีกทั้ง ทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิผล

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)/เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุมภายในองค์กร

(control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizeซึ่งในส่วนของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสอดคล้องกับหลักการที่ ๘ - การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต โดยกรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าเกิดสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๒.Detective: ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสียง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๓ .Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่า ทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ไม่เปิดช่องว่างในการทุจริตเข้ามาได้อีก

๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคยในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๔. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๔.๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสียงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนงาน หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood): พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความ เสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- ผลกระทบ (Impact): การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

๔.๒ จัดระดับความรุนแรงของความเสียงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสียงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสียงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อนแต่มีคามเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

๔.๓ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดอกาสความเสียงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสียงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใดเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

๕. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์

เทศบาลตำบลกันทรารมย์ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทูจริตและประพฤติมิชอบในประเภทความเสี่ยงในความโปร่งใสและการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่ เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลกันทรารมย์

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยใช้เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) และเกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ดังนี้

๑) เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส x ผลกระทบ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ – ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕ – ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ – ๔ คะแนน

๖. การประเมินความสี่ยงกรทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์สามารถกำหนดประเด็นความเสียงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ ๒๕๖๗ได้ใน๔ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นการอนุมัติ อนุญาต่ (ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาตลามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ ๒๕๕๘)

ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมายประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง และประเด็นการบริหารงานบุคคล ดังมีรายละเอียดตังต่อไปนี้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score Likelihood	Impact	Risk Score
ประเด็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ ๒๕๕๘			
๑.รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้าง อาคาร รื้อถอน ดัดแปลงเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	๔	๓	**๑๒ (สูง)**
๒.การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาต ประกอบกิจการอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	๒	๔	**๘ (ปานกลาง)**
ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย			
๓. การใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์หรือให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ เพื่อให้เกิดผลต่อการสนับสนุนแผนงานโครงการ	๔	๓	**๑๒ (สูง)**
ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง			
๔. การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นเท็จ/ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยเอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้อง	๒	๓	**๖ (ปานกลาง)**
ประเด็นการบริหารงานบุคคล			
๕.การใช้อำนาจแทรกแซงการบริหารงานบุคคล/เอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง และการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างไม่เป็นธรรม	๔	๒	**๘ (ปานกลาง)**

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย	จำนวนปัจจัยเสี่ยง
สูงมาก	๑๕ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที	-
สูง	๙ - ๑๔	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	๒
ปานกลาง	๕ - ๘	ระดับที่ยอมรับได้ - แต่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง	๓
ต่ำ	๑ - ๔	ระดับที่ยอมรับได้	-

๗.แผนการจัดการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์ ประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๗ วิเคราะห์แล้วเห็นว่า ยังคงพบความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของเทศบาลตำบลกันทรารมย์ จำเป็นต้องมีการความคุมให้อยู่ในระดับที่ย้อมรับได้ จำนวน ๕ เหตุการณ์ โดยกำหนดแนวทางดังต่อไปนี้

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรฐการณ์ป้องกันความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๑.	รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	๑.มาตรการแสดงเจตนารมณ์ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และการบริหารของผู้บริหาร ๒.โครงการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพ ผู้บริหาร สมาชิกและพนักงานเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างวัฒนธรรมขององค์กรสุจริต	สำนักปลัดเทศบาล

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรฐการณ์ป้องกันความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๒	๒.๑ การตรวจสอบเอกสารประกอบฎีการก่อนการอนุมัติเบิกจ่ายของหน่วยงานย่อยไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตรง โดยเฉพาะหน่วยงานคลังยังขาดบุคลากรงานพัสดุและงานการเงินโดยตรง ๒.๒ งานด้านผลประโยชน์และพัฒนารายได้ เพื่อการปรับปรุงการนำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างๆ (ที่ดิน โรงเรือน ป้าย และการประกอบการค้า) ของทรัพย์สินแต่ละรายจากทะเบียนควบคุมข้อมูลสำรวจภาคสนามรวมทั้งเอกสารต่างๆ ของงานผลประโยชน์และพัฒนารายได้ต้องนำเข้าข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (LTAXGIS) จะต้องให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันมากที่สุด ๒.๓ ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานภายในกองคลัง เช่น เจ้าพนักงานพัสดุ กับ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี	๑.พัฒนาคุคลากรทุกกองฝ่ายสำนักทุกระดับเพื่อให้รับความรู้ความเข้าใจในระเบียบและหนังสือสั่งการใหม่ ๆ ๒. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ๓.จำทำคู่มือด้านการเบิกจ่ายเงินพัสดุเพื่อแจ้งแนวทางในการปฏิบัติงานตามระเบียบและหนังสือสั่งการ๔. จัดทำคู่มืองานผลประโยชน์และพัฒนารายได้เกี่ยวกับขั้นตอนการเสียภาษีที่ดิน โรงเรือน ป้าย และการประกอบการค้า ๕. การสรรหาบุคลากรที่ขาดแคลนเพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้	สำนักปลัด/กองฝ่ายต่างๆ -กองคลัง งานการเงินและบัญชีละงานผลประโยชน์และพัฒนารายได้
๓	๓.๑ การลักลอบนำขยะนอกพื้นที่เข้ามาทิ้งในเขตเทศบาล ๓.๒ ประชาชนในเขตเทศบาลยังขาดความรู้และตระหนักในการคัดแยกขยะมูลฝอยจากต้นทาง	๑. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ติดต่อกับเทสบาล ๒. จัดทำคู่มือให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะเพื่อแจกประชาชนในเขตเทศบาล ๓.จัดอบรมโครงการสร้างจิตสำนักบริหารจัดการขยะและการแก้ปัญหาขยะนอกเขตเทศบาล	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรฐการณ์ป้องกันความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
๔	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	แต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ไร้ฝ่ายร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อออกตรวจสถานประกอบการที่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตในการดำเนินการ	สำนักปลัดเทศบาลงานพาณิชย์
๕	การออกระเบียบ กฎหมาย ข้อสั่งการต่างๆที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน	ตรวจสอบอำนาจตามกฎหมายที่ใช้ในการออกระเบียบกฎหมายและข้อสั่งการต่างๆ	สำนักปลัดเทศบาล
๖	การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไปอาจไม่มีการสืบราคาจาผู้ประกอบการจริง	-ตรวจเช็คย้อนกลับไปยังรายชื่อของผู้ประกอบการที่ได้เสนอราคาหรือสืบราคา -จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	กองคลัง
๗	มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	ผู้บริหารต้องประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนันทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift policy	กองคลัง

แผนผังแสดงการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑.ทบทวนการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกันทรารมย์(Establishing the Context)

ปัจจัยภายใน → ปัจจัยภายนอก → ยุทธศาสตร์ → โครงการ

๒.การระบุประเด็นความเสี่ยง(Risk IdenTification)

ด้านกลยุทธ์ → ด้านการดำเนินงาน → ด้านการเงิน → ด้านกฎหมาย

๓.การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง (Risk anaiysis)

โอกาสในการเกิด → ความรุ่นแรงของผลกระทบ → วิเคราะห์ความเสี่ยง → จัดลำดับความเสี่ยง

๔.การประเมินระดับความรุ่นแรงของความเสี่ยง(Risk Evaluation)

กำจัด → ยอมรับ → ควบคุม → ถ่ายโอน

ต่ำ(S)	ปลานกลาง(O)	สูง(F)	สูงมาก(C)

๕.การกำหนดมาตรการในการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

๖.การจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.ติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยง

๘.การจัดทำคู่มือและแผนในการบริหารความเสี่ยง(Risk Management Plan Manual)

แผนการจัดการบริหารความเสี่ยง → คู่มือการจัดการบริหารความเสี่ยง